

Oslo

Levende Oslo

Foto: Iija C. Hendel

Levende Oslos arbeid 2019

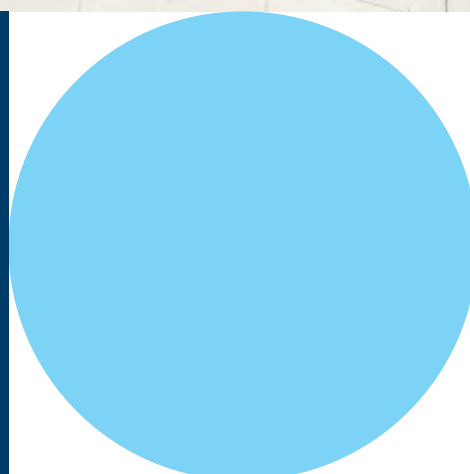

Foto:

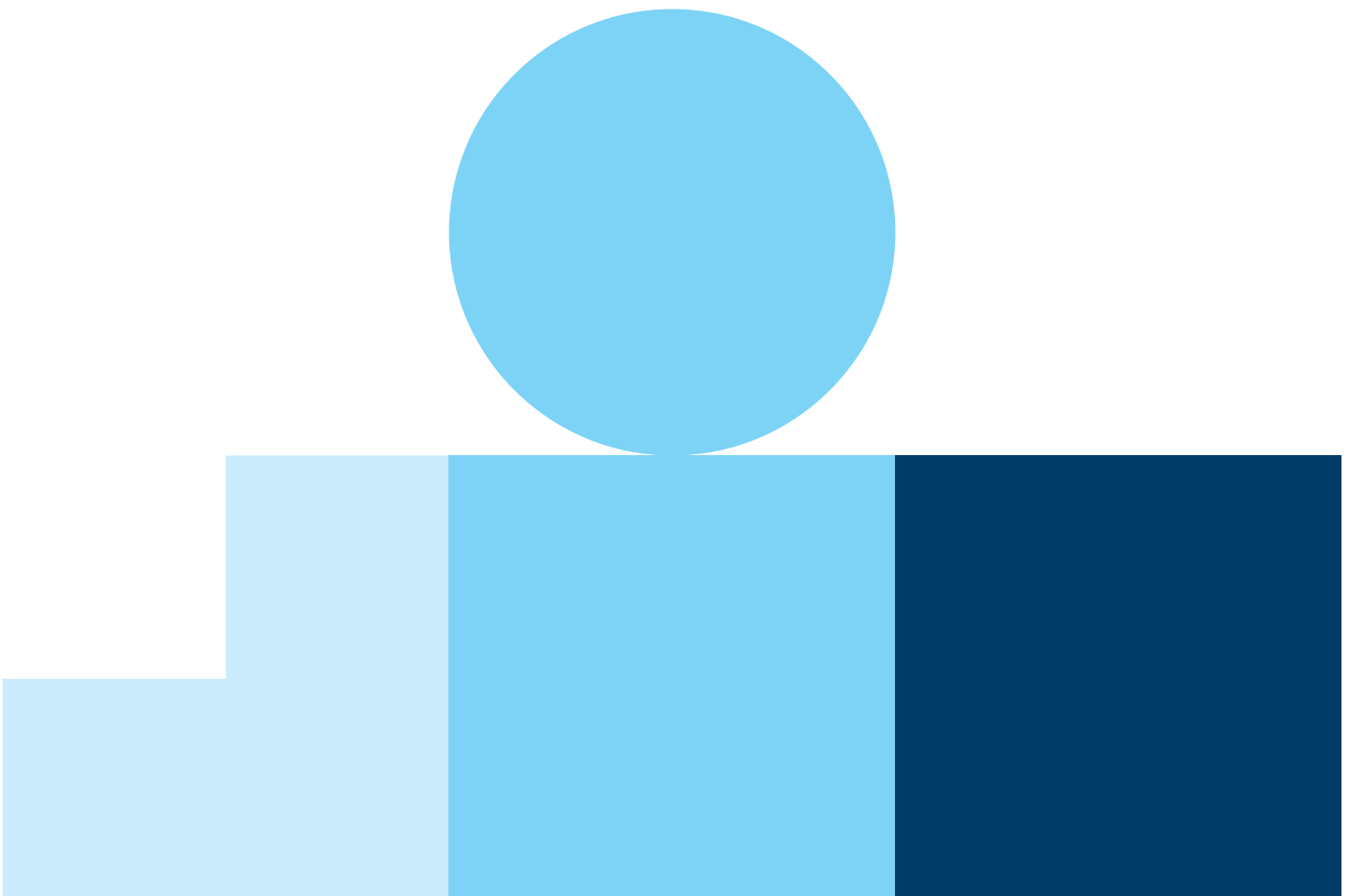
Design / layout:

Ansvarlig:

Ilja C. Hendel
Kommunikasjonsenheten,
Eiendoms- og
byfornyelsesetaten
Yngvar Hegrenes

Innhold

1	Om Levende Oslo	2
2	Samarbeidsgruppen	4
	Møteoversikt 2019	6
3	Aktivitet i 2019	8

1

Om Levende Oslo

Levende Oslo er et privat-offentlig samarbeid om å gjøre byens sentrum tilgjengelig og attraktivt.

Rapporten tar for seg møter og aktuelle saker som har vært drøftet i Levende Oslo-samarbeidet i 2019.

Bakgrunn og formål

Byrådet har i sak 1185/05 – Organisering av prosjekt Levende by (Levende Oslo), fastsatt organisering og videreutvikling av et offentlig/privat samarbeid om å gjøre byens sentrum tilgjengelig og attraktivt. Målsettingen med prosjektet er opprustning av byrom med vekt på god design og estetikk, skape gode møteplasser, stimulere til mer effektiv kollektivtransport og bedre parkeringsdekning, høyne standarden på renhold og snømåking, etablere program for belysning og blomster, samt stimulere til aktiviteter og arrangement til alle årstider. I 2019 er Levende Oslo særlig knyttet til Program bilfritt byliv.

Organisasjon

Levende Oslo-samarbeidet består fra 2019 av en privat-offentlig **samarbeidsgruppe** som ledes av Byråd for byutvikling. Øvrige deltakere er aktuelle byrådsavdelinger, staten, gårdeierne, handelsstanden og reiselivet. Et eget **sekretariat** i Eiendoms- og byfornyelsesetaten koordinerer arbeidet i samarbeidsgruppen.

Sekretariatet

Sekretariatet for Levende Oslo ble etablert 1. januar 2006. Sekretariatets rolle er å koordinere arbeidet i Levende Oslo, samt gjennomføre tiltak som følge av diskusjon i samarbeidsgruppen. Sekretariatet er tilknyttet direktørens stab i Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Sekretariatet har i 2019 bestått av følgende medarbeidere:

- Yngvar Hegrenes, sekretariatsleder, 100 % (i beordring i Byrådsavdeling for byutvikling)
- Kenneth Kristensen, sekretariatsmedarbeider, 50 % (til september 2019)
- Ulrike Zamudio-Tveterås, 50% (fra september 2019)
- Lena Nasset, kommunikasjonsrådgiver, ved behov

Arbeidet i sekretariatet rapporteres ikke her.

Beslutningsstruktur

I saker som berører Oslo kommunes ansvarsområder og forvaltningsansvar, er samarbeids-gruppens anbefalinger kun rådgivende. Oslo kommune treffer sine beslutninger innenfor den alminnelige beslutningsstrukturen og gjeldende fullmakter.

Levende Oslo og Program bilfritt byliv 2019

Fra og med 2016 er samarbeidsgruppen for Levende Oslo opprettholdt som et rådgivende tverrsektorielt kompetanseorgan for økt byliv og bilfritt sentrum, på et strategisk nivå. For å styrke koordinering av Program bilfritt byliv i byrådsavdelingene, beordres sekretariatsleder for Levende Oslo til Byrådsavdeling for byutvikling. Sekretariatsfunksjonen for Levende Oslo utføres fortsatt i regi av Eiendoms- og byfornyelsesetaten, men med begrenset kapasitet i 2019. Beordringen varer ut 2019.

2

Samarbeids- gruppen

Samarbeidsgruppen ble etablert 1. januar 2006. Samarbeidsgruppen leder arbeidet i Levende Oslo og representerer eierskap og beslutningstakere.

Samarbeidsgruppen prioriterer saker og temaer som tas opp i Levende Oslo-organisasjonen. Arbeidsformen i samarbeidsgruppen er møter med forberedte orienteringer som bakgrunn for diskusjon.

Samarbeidsgruppen har hatt følgende sammensetning i 2019:

Byrådet:	Byråd for byutvikling, Hanna E. Marcussen (leder)	
	Byråd for miljø og samferdsel, Lan Marie Nguyen Berg (nestleder til juni 2019)	
	Byråd Arild Hermstad, Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (nestleder fra juni 2019)	
Privat næringsliv:	Foreningen Byfolk Oslo sentrum	styreleder Carl-Erik Krefting
	Foreningen Byfolk Oslo sentrum	administrerende direktør Glenn Eikbråten
	Oslo Handelsstands Forening	administrerende direktør Bjørn Næss
	Oslo Handelsstands Forening	næringspolitisk direktør Jon Anders Henriksen
	VisitOSLO	administrerende direktør Christian Lunde
	Kvadraturforeningen	styreleder Bente Bøhler
	NHO Oslo og Akershus	regiondirektør Nina Sollie
	NHO Oslo og Akershus	styremedlem Christine Grape
Staten:	Statsbygg	assisterende prosjektdirektør Jo Ulltveit-Moe
	Statsbygg Øst	regiondirektør Beate Bomann-Larsen
Kommunens etater:	Bymiljøetaten	direktør Gerd R. Kjørven
	Plan- og bygningsetaten	direktør Ellen S. de Vibe (til juni 2019)
	Plan- og bygningsetaten	fung. direktør Torge Railo (fra juni 2019 til november 2019)
	Plan- og bygningsetaten	direktør Siri Gauthun Kielland (fra november 2019)
	Eiendoms- og byfornyelsesetaten	direktør Eskil Bråten
	Byantikvaren	byantikvar Janne Wilberg
	Kulturetaten	direktør Stein Slyngstad
Byrådsavdeling for byutvikling:	byrådssekretær Marie Loe Halvorsen (til september 2019)	
	byrådssekretær Stian Bjørnøy (fra september 2019)	
	kommunaldirektør Geir B. Aga (til november 2019)	
	seksjonssjef Elisabeth Eidså Dahle (til november 2019)	
	konstituert seksjonssjef Kristin Lello Skumsnes-Daae	
	leder Plankontoret, Synnøve R. Bøgeberg	
	kommunikasjonsrådgiver Ingvild Hancke Øgstad	
	spesialrådgiver Isabell Lexow (til november 2019)	
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel:	byrådssekretær Kari-Anne Isaksen (til september 2019)	
	byrådssekretær Danien Rees (fra september 2019)	
	kommunaldirektør Inger-Anne Ravlum	
	seksjonssjef Irene K. Tanke	
Byrådsavdeling for næring og eierskap	byrådssekretær Zaineb al-Samarai (til september 2019)	
	byrådssekretær Vegar Andersen (fra september 2019)	
	spesialrådgiver Liss Kristin Steinbakk	
	kommunaldirektør Eli Vorkinn (kopi)	
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet:	Spesialrådgiver Kjell Erik Eide (fra juni 2019)	
	Kommunaldirektør Elisabeth Storaas Heggen (kopi)	
Prosjekt Bilfritt byliv	sekretariatsleder Helene Egeland, Plan- og bygningsetaten	
	kommunikasjonsrådgiver Terje Elvsaa, Plan- og bygningsetaten	

Møteoversikt 2019:

Foto: Ilja C. Hendel

Fredag 8. februar

- Markedsansvarlig for bysykkel Nanna Reiss og CEO Anette Langseth, Urban Infrastructure Partner (UIP), orienterte om bysykkel-ordningen med forslag om hvordan kasserte bysykler kan bli kunstinstallasjoner i Oslo sentrum
- Prosjektansvarlig bilfritt byliv i Bymiljøetaten, Barthold Hals, orienterte om pågående og planlagte anleggsarbeider i gatenettet i Oslo sentrum våren 2019
- Osloregionens kontaktperson i Toulouse Métropole, Einar Sørensen, orienterte om program og opplegg for samarbeidsgruppens studietur 3. - 5. april 2019
- Prosjektleder Jan Vidar Huseby, Bymiljøetaten, orienterte om framdrift og faser av opprusting av Storgata
- Leder av programsekretariatet for Program bilfritt byliv, Helene Egeland, Plan- og bygningsetaten, presenterte medarbeiderne i Plan- og bygningsetaten som jobber med program bilfritt byliv samt framdrift av aktuelle tiltak i Program bilfritt byliv våren 2019
- Prosjektleder Mari Fredriksen Sundet, Kulturetaten, orienterte om Kulturetatens arbeidet med kunst og kultur som del av Program bilfritt byliv, og om etatens tilskudd til kunst- og kulturaktiviteter
- Prosjektleder Mari Fredriksen Sundet, Kulturetaten, orienterte om etatens arbeid med formidling til og motivering av ulike kunstnergrupper om å benytte aktuelle byrom som scene eller utstillingsarena
- Regiondirektør i NHO Oslo Viken, Nina Solli, kommenterte uheldige og utilsiktede virkninger for næringslivet, av raske endringer i parkeringsrutiner i sentrum

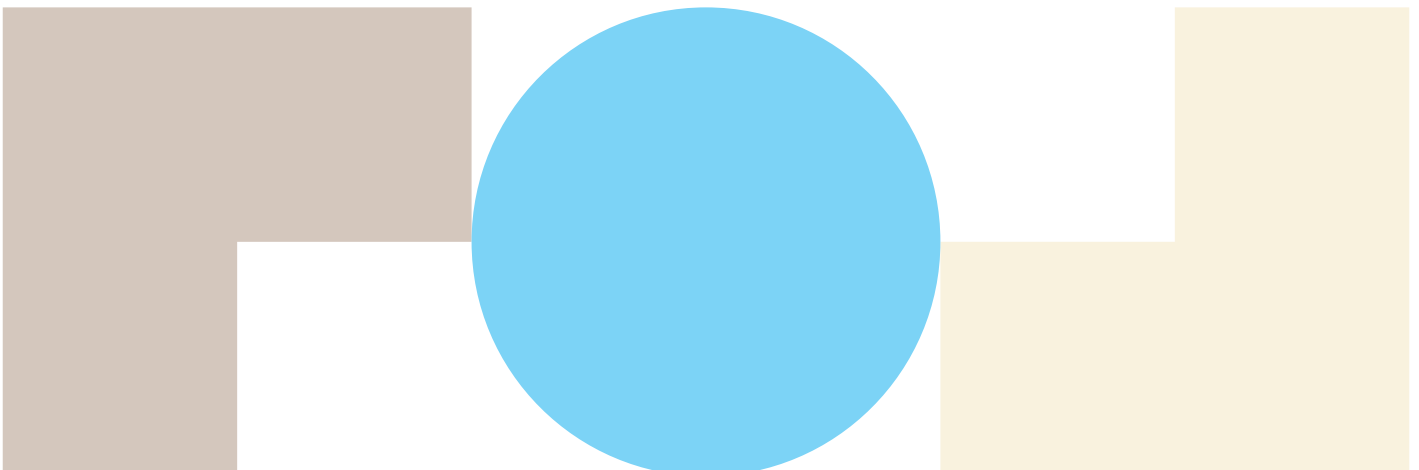
Fredag 14. juni

- Forsker Aud Tennøy, Transportøkonomisk institutt, orienterte om BYTRANS, et forskningsprosjekt om effekter og konsekvenser av endret transportmønster
- Administrerende direktør Christian Lunde, VisitOslo, orienterte om «Turistundersøkelsen 2018» i regi av Innovasjon Norge
- Administrerende direktør Bjørn Næss, Oslo Handelsstands Forening, orienterte om tall og trender i omsetningsutviklingen i Oslo sentrum
- Styreleder Carl Erik Krefting, Byfolk, orienterte selskapet Carousels satsning på utviklingen av bygulvet i Bjørvika, Munch brygge og Sørenga
- Leder av programsekretariatet for Program bilfritt byliv, Helene Egeland, orienterte om status og framdrift av tiltak i Program bilfritt byliv sommeren 2019
- Prosjektleder bilfritt byliv Barthold Hals, Bymiljøetaten, orienterte om status av aktuelle tiltak i Program bilfritt byliv sommeren 2019
- Sekretariatsleder Yngvar Hegrenes, sekretariatet for Levende Oslo, minnet om felles erfaringspunkt fra studieturen til Toulouse 3. - 5. april i år
- Næringspolitisk direktør Jon Anders Henriksen, Oslo Handelsstands forening, foreslo egevaluering av Levende Oslo-samarbeidet, bl.a. med tanke på hvor operativt samarbeidet bør være

Fredag 29. november, avholdt fredag 31. januar 2020

Møtet 29. november var utsatt fra november 2019 til januar 2020. Tematisk var dette møtet knyttet til evaluering av aktivitet i 2019 og tidligere, og representerer avslutningen av Levende Oslos arbeid i bystyreperioden 2015-2019. Møtet rapporteres derfor i Levende Oslos rapport for 2019.

- ✦ Forsker Sunniva Frislid Meyer, Transportøkonomiske institutt, orienterte om en kartlegging av mest likte og minst likte gatestrekninger i Oslo sentrum
- ✦ Prosjektleder Sara Polle, SWECO, orienterte om slutt-evalueringen av Program bilfritt byliv 2017-2019
- ✦ Prosjektleder Bernt Sverre Mehammer, Multiconsult, orienterte om byregnskap handel og næring for 2018
- ✦ Administrerende direktør Bjørn Næss, Oslo Handelsstands Forening, orienterte om pilot for posehotell med hjemkjøring av varer, i Oslo sentrum i forbindelse med julehandelen 2019
- ✦ Eiendomssjef Endre Gjestebø, Statsbygg, orienterte om status for de kulturhistoriske bygningene i sentrum Statsbygg har ansvar for
- ✦ Byråd for byutvikling, Hanna E. Marcussen, pekte på avslutning av Levende Oslo-arbeidet i forrige bystyreperiode og viste til en ny satsning på økt byliv i bystyreperioden 2019-2023
- ✦ Regiondirektør Nina Sollie, NHO Oslo Viken, pekte på viktigheten av et variert næringsliv i sentrum, også innenfor de bilfrie områdene
- ✦ Byantikvaren, Janne Wilberg, viste til rapporten «Et steg mot framtidens bysentrum, Bilfritt byliv 2017-2019» utarbeidet av Plan- og bygningsetaten

3

Aktivitet i 2019

Aktuelle saker og temaer i
Levende Oslo-samarbeidet 2019.

Program bilfritt byliv 2019

Prosjektet bilfritt byliv ble etablert 4. april 2016 og er byrådets satsning på transformasjon av Oslo sentrum innenfor Ring 1 i løpet av bystyreperioden. Innretningen var å fjerne offentlige gateparkeringsplasser og konvertere frigitt areal bl.a. til fotgjengere, opphold, aktivitet og økt byliv. Fra oktober 2017 er satsningen organisert som et Program bilfritt byliv i Plan- og bygningsetaten, med et eget programsekretariat. Programsekretariatet har bl.a. ansvar for utvikling av handlingsplaner og tiltak for økt byliv i samsvar med vedtatte styringsdokument. Tiltakene, som framgår bl.a. av Handlingsplan 2018, Revidert handlingsplan 2018 og Handlingsplan 2019, som er vedtatt av byrådet, gjennomføres i respektive linje. Program bilfritt byliv legges ned per 31.12.2019 og erstattes av en utvidet bylivssatsning 2020-2023.

Møtene i Levende Oslo-samarbeidet har i 2019 bl.a. vært brukt til orientering om framdrift og status av aktuelle tiltak for økt byliv som grunnlag for innspill, kommentar og forankring hos bransjeorganisasjonene for bylivsaktørene, som deltar i Levende Oslo.

Sluttevaluering av tiltak for økt byliv 2019

Det var etablert et opplegg for å dokumentere hvordan de ulike tiltakene for økt byliv faktisk påvirker bruken av Oslo sentrum. Opplegget baserer seg på undersøkelser og tellinger 2017, mellom-evaluering 2018 og sluttevaluering 2019. Undersøkelsene og tellingene er utført av SWECO. Evalueringen bygger på fotgjenger-tellinger, oppholdsregistreringer, spørreundersøkelser i befolkningen, i næringslivet samt gateintervju.

Fotgjenger-tellinger og oppholdsregistreringer to dager i juni tre år på rad, viser at bruken av Oslo sentrum har økt med 14 % flere fotgjengere og 43 % flere som oppholder seg i byrommene og at samtlige brukergrupper opplever sentrum som attraktivt. Kartleggingen viser at publikums kjennskap til bilfritt byliv har økt i perioden. Folk er mer tilfreds med stemning og aktivitet i sentrum i 2019 enn i 2017. Flere mener bilen har fått dårligere fremkommelighet i perioden og publikums holdning til bilfritt byliv viser en positiv trend. Publikum er generelt sett mer positive til bilfritt byliv enn næringslivet og befolkningen generelt.

Kartleggingen og evalueringen er godt mottatt i Levende Oslo-samarbeidet, men det stilles spørsmål ved tellemetodene som er benyttet. Sammenligningen

med Bylivsundersøkelsen fra 2014 var viktig i 2017 men er mindre viktig nå. Tellemetodene gir et øyeblikksbilde, ikke et faktisk antall bybrukere. Det bør satses på bedre og mer automatisert tellemetoder i et videre evalueringsforløp samt at hensikt og mål med tellingene bør tydeliggjøres.

Omsetningsanalyse – byregnskap for Oslo sentrum 2018

Multiconsult har, på oppdrag fra Plan- og bygningsetaten, utarbeidet byregnskap handel og næring for 2015/16 som referanseår, 2017 og 2018. Hensikten har vært å se sammenheng mellom tiltak i Program bilfritt byliv og omsetningsutviklingen for handel og service i det samme området. Tallmaterialet som legges til grunn for analysen er Statistisk sentralbyrås MVA-register 2018 og omsetningstall fra kjøpesenterne fra Kvarud analyse 2019. Byregnskapet oppsummeres med at sentrums andel av samlet omsetning i Oslo øker i perioden 2015 til 2018. Klær og sko er den største bransjen i omsetning, men spesialbutikker og servering er også store. I bilfritt byliv-området er servering størst, men klær, sko og spesialbutikker på andreplass. Byregnskapet viser at 2018 ikke var et godt år for handel og servering i sentrum, uavhengig av bilfritt byliv. Omsetningsnedgang knyttes bl.a. til internasjonale megatrender. Antall sysselsatte i bilfritt byliv-området har gått opp i perioden, noe som er positivt.

Byregnskapet er godt mottatt i Levende Oslo-samarbeidet, men det stilles spørsmål om metode og omverden-analyser er gode nok for å gi svar på om det er sammenheng mellom tiltak i Program bilfritt byliv og omsetningsendring i det samme området. For et senere forløp for et sentrumsregnskap bør det etterstrebes en tettere sammenheng mellom karaktertrekk ved bylivet og omsetning, bl.a. en tydelig kausalitet mellom antall fotgjengere og omsetning. Det bør også søkes datatkilder som gir raskere svar enn Statistisk sentralbyrås MVA-register.

Tall og trender i detaljhandelen 2019

Oslo Handelsstands Forening gir hvert år ut rapporten «Tall og trender i detaljhandelen» i samarbeid med Institutt for bransjeanalyse. Tallmaterialet er basert på opplysninger fra MVA-registrert i Statistisk sentralbyrå og kan brytes ned pr.bransje, bydel og grunnkrets i Oslo. De tallene som legges fram i 2019 gjelder regnskapsdata fra 2018. Rapporten inneholder også tall fra Kvarud analyse og gjelder omsetning så langt i 2019, innenfor detaljhandelen og servering i virksomheter som er tilknyttet et kjøpesenter. Handelen i Oslo besto i 2018 av 6 650 virksomheter med en samlet omsetning på 100 milliarder NOK og sysselsatte 53 000 personer. Det gikk bedre i Oslo sentrum enn i Oslo, og bedre i Oslo enn i resten av landet i 2018. Foreløpige tall for første halvår 2019 viser en negativ omsetningsutvikling i kjøpesentrene, noe det er verdt å følge med på videre.

Når det gjelder tiltak eller strategier for å demme opp for ytterligere omsetningssvikt i sentrum pekes det på at et levende bysentrum bør ha en god miks av detaljhandel, servering og servicevirksomheter. Kun hotell, servering og uteliv gjør sentrum mindre spennende. Overetablering i visse bransjer er en utfordring. Sentrum bør tilrettelegges for alle aldersgrupper og være lett tilgjengelig for alle. Parkeringstilbudet i Oslo sentrum er godt med ledig kapasitet i parkeringshusene, men det er behov for et oppdatert parkeringsvisningssystem.

Program Bilfritt byliv – status sommeren 2019

En rekke byromsprosjekt og tiltak for økt byliv ferdigstilles i løpet av sommeren 2019. De opprinnelige pilotområdene videreutvikles og gjøres permanente. Noen piloter avvikes. De to utekontorene som er tatt bort har fått ny plass i Trettenparken og ny funksjon på Bogstad gård. Lekestativet som opprinnelig var etablert i Øvre Slottsgate nå er reetablert i Torshovparken. Det er etablert flere benker i samarbeid bl.a. med Alders-vennlig by, mer vegetasjon, nye offentlige toaletter og drikkefontener samt belysning. Det er etablert flere lekeplasser i sentrum i 2019. Det er jobbet systematisk med mindre tiltak for økt framkommelighet for fotgjengere i sentrum, eksempelvis re-setting av gatestein, fjerne snublekanter, re-asfaltering mv. Per juni 2019 er Dronningens gate på det nærmeste ferdig opparbeidet og Øvre Slottsgate sto ferdig som gågate 12. juli.

Oslo sentrum er endret med færre parkeringsplasser og mer plass for fotgjengere, opphold og byliv. De nye tiltakene har begynt å synes og de ny byrommene er tatt i bruk. Dette er positivt for bruken av Oslo sentrum og sentrums omdømme. Det gjenstår en del utfordringer knyttet bl.a. til kjøremønster og varelevering, men dette jobbes det med kontinuerlig. Bilfritt byliv har kommet for å bli. Det vi ser nå er første fase av omlegging av sentrum fra et bilbasert til fotgjenger-basert bysentrum, hvor opphold, aktivitet og byliv er dimensjonerende for gateutformingen.

Planlagt anleggsarbeid i gatenettet i sentrum våren 2019

Bymiljøetaten viser til at det i følgende gatestrekninger vil være anleggsarbeid eller endringer i framkommelighet våren 2019: Løkkeveien, Dronning Mauds gate, Haakon VIIIs gate, Olav Vs gate, Rådhusplassen, Universitetsgata, Kristian IVs gate, Øvre Slottsgate, Rådhusgata, Dronningens gate, Stortorvet, Storgata, Stenersgata og Dronning Eufemias gate. Det er viktig at Bymiljøetaten klarer å informere og involvere alle virksomhetene som blir berørt av tiltakene i god tid før tiltakene igangsettes. Mindre bedrifter, med få ansatte og liten administrasjon, fanges ofte ikke opp i offentlige høringsprosesser. Bymiljøetaten har etablert rutine med å besøke alle virksomheter i gater som blir berørt av anleggsarbeid eller trafikkomlegging.

Anleggsarbeid i Storgata

Storgata skal opprustes som kollektiv- og fotgjengerprioritert gate med anleggsstart 2019 og ferdigstillelse 2021. Hele gatetverrsnittet fra vegg til vegg byttes ut på strekningen Kirkeristen – Nybrua. Alle virksomhetene i gata har vært besøkt av medarbeidere fra Bymiljøetaten med relevant informasjon om prosjektet. Trikketraseen i Storgata flytes midlertidig til Steners gate og Christian Krohgs gate. Varelevering til virksomhetene og adkomst til eiendommene i gata er planlagt gjennom hele prosjektforløpet.

Nye byrom som arena for ulike kunstuttrykk

Kulturetaten har tatt kontakt med relevante aktører innenfor musikk, kunst og scenekunst, bl.a. for å formidle informasjon om nye byrom som kan tas i bruk til ulike kunstuttrykk. Nye byrom er tilrettelagt med strøm og kan benyttes som arena for kulturproduksjon i Oslo sentrum som følge Program bilfritt byliv. Kulturetaten samarbeider med Bymiljøetaten

bl.a. om redusert gateleie for kunstnere. Kulturetaten forvalter en kommunal tilskuddsordning for kunst- og kulturaktiviteter, som kan være aktuelt for flere av kulturprodusentene som ønsker å bruke sentrum som arena. Tilskuddet er populært med over 70 søknader første halvår 2019.

Samskaping og medvirkning i Program bilfritt byliv

Samskaping og medvirkning med lokalt nærings- og kulturliv er en viktig del av Program bilfritt byliv, bl.a. gjennom å aktivere lokale bylivsaktører til tiltak for økt byliv. Det er etablert egne gategrupper i forbindelse med utforming av Øvre Slottsgate og Dronningens gate. Program bilfritt byliv har arrangert tematiske samlinger, «Bysnakk», i Myntgata 2, hvor grupper inviteres til drøfting av ulike temaer som har med økt byliv å gjøre. Det er også lagt vekt på lokal medvirkning i serien «Bilfrie lørdager/ Bylivsdager» som ble arrangert i fire ulike gater i bilfritt bylivsområdet i løpet av 2019. Det er utarbeidet et utkast til «Strategi for vinteraktiviteter» i samarbeid med aktuelle bylivsaktører, bl.a. for å øke bevisstheten og kompetansen om arrangement og bylivsaktiviteter i den mørke delen av året.

Bytrans-virkningen av endret transportmønster i Oslo sentrum

Transportøkonomisk institutt (TØI) har kartlagt reisevaner og opplevd tilgjengelighet til sentrum, reise-frekvens, personlig opplevelse av besøket, hvilke aktiviteter som var bakgrunn for besøket i sentrum samt hva besøkende ikke liker ved Oslo sentrum. Kartleggingen, som er utført i tidsrommet 2015 – 2019, inngår i forskningsprosjektet BYTRANS. Det er stilt spørsmål om opplevelsen som fotgjenger i sentrum og i hvilken grad endringer av transportmønster har, eller antas å ha påvirket, bruken av Oslo sentrum. Videre er arbeidsreiser til virksomheter i Oslo sentrum undersøkt med tanke på transportmiddel (modalfordeling) og hvor tilfredsstillende reise var. Reisevaner og tilfredshet blant yrkessjåførene er også undersøkt. Det er bl.a. stilt spørsmål om situasjonen for varelevering knyttet til stengning av Christiania Torv og Fridtjof Nansens plass. Undersøkelsen omhandler også holdning til nye bomstasjoner og bomtakster i Oslo fra 1. juni 2019 samt innføring av beboerparkering. Rapporten offentliggjøres når den er ferdig kvalitetssikret i TØI i løpet av 2019.

Konsekvenser av raske endringer i parkeringsrutiner

Oppfølging av nytt kjøremønster og parkeringsrestriksjoner kan medføre uheldige konsekvenser for noen virksomheter. Bl.a. er botelegging av gjester som kommer kjørende til Oslo Plaza på Sonia Henies plass uheldig. Parkeringsrutinene var endret på kort varsel i løpet av sommeren, noe som medførte at nye gjester ble botelagt. Dette var uheldig for byens og virksomhetens omdømme. Det er avtalt møte mellom NHO Oslo Viken, Bymiljøetaten og Oslo Plaza om dette.

Et levende bymiljø med ulike typer arbeidsplasser

NHO Oslo Viken peker på viktigheten av at et levende bymiljø også må legge til rette for ulike typer arbeidsplasser. Et ensidig fokus på tilrettelegging for fotgjengere og syklistene kan medføre at rammevilkårene for næringsdrivende blir så lite fleksible at en del arbeidsplasser flytter ut og at nyetablering ikke skjer. Det ble vist til GE Healthcare på Storo som eksempel, hvor utflytting nå er en reell fare.

Turbusser i Oslo

Visit Oslo viste til «Turistundersøkelsen 2018» i regi av Innovasjon Norge, og rapporten som omhandler turister i Oslo. Undersøkelsen oppsummerer omfanget av bruken av turbusser i reiselivet i Oslo, bl.a. sightseeing, Hop-on-Hop-off, transport til og fra hoteller og cruisebåter, transport til konferanser og møter mv., samt de utenlandske turoperatørene som har Oslo på sitt program. Det ble pekt på at mye av planleggingen omkring tilrettelegging for turistbusser er bygget på antakelser heller enn faktisk kunnskap om bransjen. Det vises til et kommende arbeid med en langsiktig turistmobilitet-strategi for Oslo sentrum i regi av Oslo kommune.

Posehotell – pilotprosjekt i Oslo sentrum i julehandelen 2019

Oslo Handelsstands Forening (OHF) etablerte i november 2019 en pilot med posehotell og hjemkjøring for kunder i kjøpesentrene Aker brygge, Paleet, GlasMagasinet og Oslo City. Det ble etablert en betjent «garderobe» i kjøpesentrene hvor publikum kunne oppbevare varer/poser for senere avhenting, eventuelt bestille hjemkjøring via Posten Bring. Hensikten med piloten var å undersøke hvordan man kan legge til rette for en mer «hands free» handel, særlig myntet

på kunder som kommer til Oslo sentrum med kollektivtransport, noe som utgjør 93 % av kundene i Oslo sentrum. Kollektivtransport er effektivt som persontransport men kan oppleves utfordrende med stor/mye bagasje, noe som kan medføre at flere velger bort handel i sentrum til fordel for eksempelvis netthandel. Erfaringen viser ca. 800 personer brukte posehotellene, ca. 10 bestilte hjemkjøring, systemene og teknologi som var utviklet fungerte godt, kjøpesentrene som deltok ønsker å fortsette tilbudet. Ordningen med hjemkjøring kunne vært bedre annonsert. Det vurderes om ordningen med «handsfree» shopping skal videreutvikles på denne måten, eller om det heller skal satse på butikker som utstillingsvindu med transport av varer hjem til kundene fra eksterne distribusjonslagre, slik at varetransport inn og ut av sentrumssonen reduseres.

Brukte bysykler som kunstinstallasjoner

Urban Infrastructure Partner (UIP) er det selskapet som p.t. har avtale med Oslo kommune om bysykkelordningen. Slitasje etter intensiv bruk gjør at en del av syklene må kasseres. Det er ønskelig å se på kasserte sykler/sykkeldeler som en ressurs som kan benyttes som kunstneriske uttrykk for å gi noe tilbake til byen. Det ble vist til «Huglife», store oppblåsbare «teddybjørner» i gatehimlingen i Øvre og Nedre Slottsgate i 2018. Det er formidlet kontakt mellom UIP og Kulturetaten for videre samarbeid.

Gatepreferanser – kartbasert spørreundersøkelse om favorittgater

Transportøkonomiske institutt (TØI) har kartlagt «best likte» og «minst likte» gatestrekning i Oslo sentrum, samt foretrukne rutevalg gjennom sentrum. Kartleggingen, som ble utført i september 2018, inngår i et TØIs idélab-prosjekt «Hug the Street» som er finansiert av forskningsrådet. Torggata, Karl Johans gate (fra Egertorget og vestover) og Markveien var favorittgate. Egenskaper som ble oppgitt var folkeliv, spisesteder og butikker. Storgata, Karl Johans gate (fra Egertorget og østover) og Brugata var minst likte gater. Egenskaper som ble oppgitt var utrygt, folk som skaper ubehag og skittent. TØI mener gatens attraktivitet er knyttet til gatens aktivitetsnivå (folkeliv og opplevelse) mer enn hvordan gaten ser ut (estetikk), samtidig som gatas innretning nødvendigvis er avgjørende for aktivitetsnivået i gata. At Karl Johans gate både er favorittgate (vest) og mest mislikte gate (øst) kan muligens forklares med opplevelsen av romslighet (vest) og tidvis trengsel (øst).

Når det gjelder veivalg gjennom sentrum gir kartleggingen en indikasjon på at folk som har det travelt (transportetappe) velger den korteste ruten og unngår gatestrekninger med trengsel, mens folk som ikke har det travelt (rekreativ bruk) ikke nødvendigvis velger korteste rute men oppsøker attraktive gatestrekninger med folkeliv. Rutevalg på kveldstid er knyttet til gatestrekninger med lys, aktivitet og andre gående. Kartleggingen sammenfaller med tidligere kartlegginger av bybrukerne og bygger opp under at besøkende i sentrum planlegger flere opplevelser på et besøk i sentrum.

Statens kulturhistoriske eiendommer i Oslo sentrum – status 2019

Statsbygg forvalter og har ansvar for utvikling av Statens kulturhistoriske bygninger i sentrum. Nasjonalgalleriet vurderes for ny bruk i samarbeid med Sparebankstiftelsen DNB. Bankplassen 4, det tidligere Samtidsmuseet, vurderes som nytt Nobels Fredssenter. St. Olavs gate 32, Norges geografiske oppmåling, er fraflyttet og det pågår avklaring av statlig behov med ønske om ny bruk av bygningen. Møllergata 11-15 er oppkjøpt av Staten for integrering i nytt Regjeringskvartal. Krosby-gården, Møllergata 11, rives for etablering av ny passasje mellom Møllergata og Høyesteretts plass. Øvrige bygninger settes i stand for ny bruk. For Botsen, Oslo fengsel, avdeling A på Grønland, er det levert konseptvalgutredning til Justisdepartementet og ny bruk er under avklaring. Bygningsmessige utfordringer hindrer midlertidig bruk. Nationaltheatret, Johanne Dybwads plass 1, skal totalrehabiliteres med oppstart 2022. Det planlegges et tilbygg på 2 500 m² under bakken på plassen foran hovedinngangen mot Eidsvolls plass. Orienteringer om behovet for oppgraderinger, status og framdrift av bygge- og anleggsarbeid er viktig, både for økt forståelse for behovet for tiltaket og slik at næringslivet lokalt kan planlegge egen drift for å minimere eventuelle ulemper anleggsarbeidet medfører.

Bygulvet i Bjørvika

Carl Erik Kreftings eiendomsselskap Carousel har, i samarbeid med de amerikanske investeringsselskapet Madison, kjøpt 40 000 m² (150 enheter/lokaler) i første etasje og kjeller på Sørenga, Bjørvika og Munch brygge. Hensikten er å lage en miks av servering, service og detaljhandel som vil gjøre området til en «pendant» til Aker Brygge. Oslo har ca. en ⅓ av omsetning på servering sammenlignet med andre byer av Oslos størrelse. Unge mennesker spiser i gjennomsnitt ute fire ganger i uken og trenden er voksende. Det satses på å utvikle komple-

menterende konsepter og det er viktig å finne de «riktige» driverne som kan medvirke til å utvikle området som en destinasjon. Nærheten til vannflaten og naturen er viktig. Det satses på å etablere et komplementerende rutetilbud med elektriske ferger i indre havnebaseng fra Bygdøy til Sørenga i sesongen 2020. Planlegging av virksomhetssammensetningen i Bjørvika, for å skape en god bylivsmiks, kan være til inspirasjon for videre utvikling bl.a. av nedre del av Kvadraturen og andre steder i sentrum med mangel på byliv og aktivitet.

Studietur for Levende Oslo til Toulouse Métropole 3.-5. april 2019

Felles studietur er en fin måte for Levende Oslo-nettverket å bli bedre kjent og en effektiv måte å utvikle felle kompetanse om sentrumsutvikling og byliv. Toulouse ble valgt som destinasjon for studietur på grunn av byens tydelig program for å revitalisere sentrumssonen som en bilfri sone, bl.a. for å gi mer plass for fotgjengere, opphold og byliv og på den måte gjøre Toulouse sentrum mer attraktiv og tilgjengelig. Programmet for studieturen var utviklet av Sekretariatet for Levende Oslo i samarbeid med Einar Sørensen, som er Oslo kommune og Osloregionens koordinator knyttet til fornying og oppfølging av Memonrandum of Understanding mellom Oslo kommune og Toulouse Métropole.

Samarbeidsgruppen besøkte flere nyrenoverte gater, som tidligere var kjøregater med parkering, hvor det nå er god plass for fotgjengere og byliv. Gruppen fikk et godt innblikk i arbeidet med å etablere eller reetablere publikumsrettede virksomheter i gater som før var kjøregater. Gruppen fikk nyttige innspill til å tenke helhetlige trafikkfrie strøk uten gjennomgangstrafikk, viktigheten av å binde sammen fotgjengerprioriterte områder i et sammenhengende nett og med tydelige målpunkt. Ulike metoder for kjøretøysperring og adkomstkontroll i den bilfrie sonen var også interessant å se i praksis.

Besøket i Toulouse var den siste studieturen for samarbeidsgruppen i denne bystyreperioden og den siste studieturen knyttet til implementering av Program bilfritt byliv. De fire byene samarbeidsgruppen har besøkt i perioden – Brussel, København, Barcelona og Toulouse – har gitt nyttige erfaringer og innspill og skapt en felles referanseramme for diskusjoner om utvikling og implementering av Program bilfritt byliv i Oslo sentrum.

Et steg mot framtidens bysentrum 2017-2019

Plan- og bygningsetaten har oppsummert resultatet og erfaringene fra arbeidet med bilfritt byliv i en egen rapport «Et steg mot framtidens bysentrum, Bilfritt byliv 2017-2019». Rapporten tar bl.a. for seg det tverrsektorielle samarbeidet mellom byutviklings-, samferdsels- og kulturfeltet. Det gis en presentasjon av et utvalg av tiltak og nye byrom som har oppstått, evalueringer og monitorering som har vært gjort underveis, et utvalg av personlige historier fra sentrale aktører og andre samt kommunikasjon og læring som er viktig å ta med på veien videre. Rapporten representerer avslutningen av Program bilfritt byliv. Rapporten ble utdelt til samarbeidsgruppen i møte 31.01.2019.

Foto: Ila C. Hendel

Levende Oslo 2019-2023

Byråd for byutvikling, Hanna E. Marcussen, pekte på at SWECOs sluttevaluering og Multiconsults orientering om byregnskap for 2018 markerer en avslutning av Levende Oslo-arbeidet i forrige bystyreperiode.

Program bilfritt byliv ble avsluttet 31.12.2019. Det er fremforhandlet en ny byrådsplattform for perioden 2019-2023. Program bilfritt byliv blir erstattet av en ny satsning på økt byliv som i tillegg til sentrum vil ha Tøyen og Grønland som kjerneområde. Byrådet vil også etablere en tjeneste for koordinering av byliv, handel og aktivitet, og det foreslås etablert en pilot for å sikre samarbeid om oppgradering av gater i Kvadraturen.

I tillegg vil byrådet ruste opp Akersgata, Skippergata, Grønland, Markveien og Kirkegata i løpet av perioden. Andre tiltak er blant annet sanntidsinformasjon for næringsparkering i sentrum.

Hva slags datasett og tallgrunnlag vi trenger for å følge med på utvikling av bylivet i sentrum, og hvordan vi kan få til et samarbeid om datainnsamlingen og anvendelse av dataene, må det ses nærmere på. Marcussen pekte på at dette er initiativ og satsninger som er under konkretisering og avklaring. Det vil være naturlig å komme tilbake til samarbeidsgruppen med en bredere orientering om disse satsningene i senere møter i 2020.

Oslo

Oslo kommune
Eiendoms- og byfornyelsesetaten
postmottak@eby.oslo.kommune.no
Postboks 491 Sentrum, 0105 Oslo

Levende Oslos arbeid
2019
Tel. +47 21 80 21 80
eby.oslo.kommune.no